

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 58/14

Luksemburg, 10 kwietnia 2014 r.

Wyrok w sprawie C-435/12

ACI Adam BV i in. / Stichting de Thuiskopie, Stichting Onderhandeligen
Thuiskopie vergoeding

Wysokość opłaty licencyjnej należnej z tytułu sporządzania kopii chronionego utworu na użytek prywatny nie może uwzględniać zwielokrotnień niezgodnych z prawem

Powyższego stwierdzenia nie podważa fakt, że nie istnieje żaden środek technologiczny, który można by zastosować w celu zwalczania zjawiska sporządzania nielegalnych kopii na użytek prywatny

Dyrektywa w sprawie harmonizacji niektórych aspektów prawa autorskiego¹ zezwala państwom członkowskim na ustanowienie wyjątku od przysługującego podmiotom praw autorskich i praw pokrewnych wyłącznego prawa do zwielokrotniania, który to wyjątek umożliwia sporządzanie kopii na użytek prywatny (wyjątek dotyczący kopii na użytek prywatny). Przewiduje ona ponadto, że państwa członkowskie, które zdecydują się na wprowadzenie takiego wyjątku do prawa krajowego, są zobowiązane ustanowić obowiązek uiszczenia „godziwej rekompensaty” na rzecz podmiotów praw autorskich w celu odpowiedniego wynagrodzenia tych ostatnich za korzystanie z ich utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną.

ACI Adam i in. są importerami lub producentami czystych nośników danych, takich jak CD i CD-R. Na podstawie ustawodawstwa niderlandzkiego spółki te są zobowiązane do uiszczenia opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny na rzecz fundacji Stichting de Thuiskopie. Wysokość tej opłaty jest ustalana przez inną fundację, SONT.

ACI Adam i in. uważają, że przy ustalaniu wysokości opłaty SONT nie powinna brać pod uwagę szkody, jaką mogą ponieść podmioty praw autorskich w wyniku sporządzania kopii z nielegalnego źródła.

W tym kontekście Hoge Raad der Nederlanden (sąd najwyższy, Niderlandy) zdecydował się wystąpić do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

W ogłoszonym dziś wyroku Trybunał podkreślił, że gdyby państwa członkowskie dysponowały swobodą przyjęcia lub nieprzyjmowania przepisów zezwalających na to, by zwielokrotnianie utworów do celów prywatnych mogło być dokonywane z nielegalnego źródła, to w sposób oczywisty naraziłoby to na szwank prawidłowe funkcjonowanie rynku wewnętrznego.

Jednocześnie właściwe wsparcie dla upowszechniania kultury nie może prowadzić do rezygnacji ze ścisłej ochrony praw autorskich i do tolerowania nielegalnych form dystrybucji sfalszowanych lub pirackich egzemplarzy utworów.

W rezultacie Trybunał orzekł, że nie można zaakceptować uregulowania krajowego, które nie dokonuje żadnego rozróżnienia między kopiami na użytek prywatny sporządzonymi z legalnego źródła a tymi, które zostały sporządzone ze sfalszowanego lub pirackiego egzemplarza utworu.

Po pierwsze bowiem, dopuszczenie, że tego rodzaju kopie mogą być sporządzane z nielegalnego źródła, wspierałoby obrót sfalszowanymi lub pirackimi egzemplarzami utworów, zmniejszając

¹ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167, s. 10).

w sposób konieczny rozmiar sprzedaży chronionych utworów lub innych związanych z nimi transakcji zgodnych z prawem, skutkiem czego doszłoby do naruszenia normalnych form wykorzystania tych utworów. Po drugie, stosowanie takiego uregulowania krajowego mogłoby prowadzić do powstania nieuzasadnionej szkody po stronie podmiotów praw autorskich.

Ponadto Trybunał przypomniał, że do państwa członkowskiego, które zezwoliło na sporządzanie tego rodzaju kopii, należy zapewnienie prawidłowego stosowania wprowadzonego wyjątku i ograniczenie czynności, na które podmioty praw autorskich nie wyraziły zgody.

Tymczasem uregulowanie krajowe, które nie wprowadza rozróżnienia między legalnymi a nielegalnymi zwielokrotnieniami na użytek prywatny, nie jest w stanie zapewnić prawidłowego stosowania wyjątku dotyczącego kopii na użytek prywatny. Powyższego wniosku nie podważa okoliczność, że nie istnieje żaden środek technologiczny, który można by zastosować w celu zwalczania zjawiska sporządzania nielegalnych kopii na użytek prywatny.

Dodatkowo ustanowiony przez państwo członkowskie system opłaty licencyjnej musi utrzymać właściwą równowagę pomiędzy prawami i interesami twórców (jako beneficjentów godziwej rekompensaty) a prawami i interesami użytkowników przedmiotów objętych ochroną.

Natomiast system opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny, który w zakresie ustalania wysokości godziwej rekompensaty należnej jej beneficjentom nie dokonuje rozróżnienia między legalnym a nielegalnym charakterem źródła, z którego sporządzono kopię na użytek prywatny, nie zachowuje owej właściwej równowagi.

W takim systemie bowiem wyrządzona szkoda, a co za tym idzie wysokość godziwej rekompensaty należnej jej beneficjentom, byłaby w ocenie Trybunału obliczana według kryterium szkody wyrządzonej twórcom zarówno w wyniku zwielokrotnienia na użytek prywatny dokonanego z legalnego źródła, jak i w wyniku takiego zwielokrotnienia dokonanego z nielegalnego źródła. Tak obliczona kwota znajdowałaby następnie swoje odzwierciedlenie w cenie, jaką użytkownicy przedmiotów objętych ochroną płacą w momencie udostępnienia im sprzętu, urządzeń i nośników umożliwiających sporządzanie kopii na użytek prywatny.

A zatem wszyscy użytkownicy byłiby pośrednio penalizowani, ponieważ przyczyniliby się w sposób konieczny do sfinansowania rekompensaty z tytułu szkody wyrządzonej w wyniku zwielokrotnienia na użytek prywatny z nielegalnego źródła. W rezultacie użytkownicy, aby móc sporządzić kopię na użytek prywatny, musieliby ponieść dodatkowy koszt, który nie jest nieznaczny.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106